

2019 HAZİRAN AYI DÜNYA, TÜRKİYE VE MALATYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	2
Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	4
1) Dış Ticaret.....	4
2) Ödemeler Dengesi.....	8
3) Enflasyon.....	9
4) İşgücü Piyasası.....	12
5) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri.....	13
6) Güven Endeksleri.....	15
7) Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri.....	18
8) Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borç İstatistikleri.....	21
9) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	24
Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	25
1) Dış Ticaret.....	25
2) Yatırım Teşvikleri.....	26
3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	27
4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri.....	28
5) Konut Satış İstatistikleri.....	30
6) Patent ve Marka İstatistikleri.....	31

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

2019 yılı Haziran ayında dünyanın önde gelen ekonomik aktörleri olan ABD, Avrupa Birliği ve Çin gibi ülkelerde açıklanan ekonomik veri ve istatistikler ile önemli küresel ekonomik gelişmeler haftalık bazda aşağıda verilmiştir.

Haziran 1. Hafta:

- ABD’de Mayıs ayında tarım dışı istihdam 75 bin artarak beklentilerin altında gerçekleşti. İşsizlik oranı ise %3,6 ile beklentilere paralel olarak sabit kaldı.
- ABD’de Mayıs ayında üretim satın alma müdürleri endeksi 50,5, ISM imalat satın alma müdürleri endeksi 52,1 ve ISM imalat dışı satın alma müdürleri endeksi 56,9 oldu.
- ABD’de bu hafta işsizlik haklarına başvuranların sayısı 218 bin kişi oldu.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB), piyasa beklentilerine paralel olarak faiz oranlarını değiştirmede.
- ECB, 2019 yılı büyüme tahmini %1,1’den %1,2 seviyesine yükseltirken, 2020 büyüme tahmini %1,6’dan %1,4 seviyesine düşürdü.
- Euro Alanı’nda Nisan ayında işsizlik oranı %7,6 ile beklentilerin altında gerçekleşti.
- Euro Alanı’nda gayri safi yurtiçi hasıla 2019 yılının ilk çeyreğinde çeyreklik bazda %0,4, yıllık bazda %1,2 ile beklentiler düzeyinde arttı.
- Almanya’da Nisan ayında sanayi üretimi aylık bazda %1,9 ile beklentilerin üzerinde azaldı.

Haziran 2. Hafta:

- ABD’de Mayıs ayında tüketici fiyatları bir önceki aya göre %0,1, bir önceki yılın aynı ayına göre %1,8 oranında arttı.
- ABD Başkanı Trump, Çin istenilen şartlara geri dönünceye dek müzakere sürecini beklemeye aldı. Trump, Japonya’da gerçekleştirilecek olan G20 Zirvesi’nde Çin Devlet Başkanı Xi Jinping ile görüşmek istediğini belirtirken, gümrük vergileriyle ilgili kararlarını da bu görüşmenin ardından vereceğini açıkladı.
- ABD’de haftalık işsizlik maaşı başvuruları 3 bin kişi artarak 222 bin kişi ile öngörülerin üzerinde gerçekleşti.
- Çin’in Mayıs ayında geçen yıla göre ihracatı hafif daralma tahminlerine karşılık %1,1 artarken, ithalat ise %8,5 geriledi.
- Çin’de Mayıs ayında sanayi üretimi yıllık bazda %5 ile beklentilerin altında artış gösterdi.
- Euro Alanı’nda Nisan ayında sanayi üretimi bir önceki aya göre %0,5, geçen yılın aynı ayına göre %0,4 düştü.
- Almanya’da Mayıs ayında tüketici fiyatları bir önceki aya göre %0,2 arttı.
- Japonya 2019 yılının birinci çeyreğinde çeyreklik bazda %0,6 büyüdü.

Haziran 3. Hafta:

- ABD Merkez Bankası (Fed), para politikası toplantısında beklentiler doğrultusunda politika faiz oranını %2,25-2,50 olarak bıraktı.
- Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch ise küresel ticaret belirsizliğini neden göstererek 2020 küresel büyüme beklentisini %2,8 seviyesinden %2,7 seviyesine düşürdü.
- Euro Alanı'nda Nisan ayında yıllık bazda %1,7 artan Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), Mayıs ayında yıllık bazda %1,2 artış gösterdi.
- Euro Alanı'nda Haziran ayında İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 47,8 ile beklentilerin altında gerçekleşti.
- İngiltere'de Mayıs ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), geçen yılın aynı dönemine göre %2 artış gösterdi.
- İngiltere Merkez Bankası (BoE), politika faizini beklentiler doğrultusunda %0,75'te sabit tuttu. Ayrıca BoE, İngiltere için ikinci çeyrek büyüme tahminini %0,2 seviyesinden %0 seviyesine çekti.
- Almanya'da Haziran ayı İmalat Satın Alma Müdürleri Endeksi (PMI) 45,4 değerini aldı.

Haziran 4. Hafta:

- Trump, Fed'in politikalarına ve ticaret savaşına yönelik açıklamalarda bulundu. Trump, Fed'in faiz düşürmesi gerektiği yorumunu yaparken, Çin ile anlaşma sağlanamadığı durumda ise ek gümrük vergilerinin getirileceğini söyledi.
- ABD, 2019 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda %3,1 ile beklentiler doğrultusunda büyüdü.
- ABD'de haftalık işsizlik maaşı başvuruları 227 bin kişi oldu.
- ABD'de Mayıs ayında 131,3 olan tüketici güveni, Haziran ayında 121,5 ile beklentilerin altında değer aldı.
- ABD'de Mayıs ayında yeni konut satışları, artış beklentilerine rağmen %7,8 oranında azalarak 626 bin oldu.
- ABD'de Mayıs ayında bekleyen konut satışları geçen aya göre %1,1 artarak beklentilerin üzerinde gerçekleşti.
- İngiltere ekonomisi, 2019 yılının ilk çeyreğinde yıllık bazda %1,8 çeyreklik bazda %0,5 büyüdü.
- Japonya'da Mayıs ayında sanayi üretimi, bir önceki aya göre %2,3 arttı.
- Japonya'da Mayıs ayında perakende satışlar, geçen yılın aynı ayına göre %1,2 artarak 2019 yılının en hızlı artışını yaşadı.

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Dış Ticaret

GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

2019 yılında, 1- 9 Haziran tarihleri arasının bayram tatili olması nedeniyle, GTS'ye göre Haziran ayı ihracatımız geçen yılın aynı dönemine göre 3 milyar 790 milyon Dolar geride başlamıştır. Buna karşılık, uzun bayram tatilinin ihracat rakamlarındaki beklenen olumsuz etkisi, bayram sonrası ihracatımızdaki hızlı artış ile süratle kapanmıştır. Nitekim, Haziran ayının son 21 gününde oran olarak %19,6, değer olarak da 1 milyar 766 milyon Dolar ihracat artışı ile bu fark 2 milyar 24 milyon dolara inmiş ve Haziran ayı ihracatımız GTS'ye göre 11 milyar 597 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Küresel ekonomide, özellikle de en önemli ihracat pazarımız olan Euro Bölgesi büyüme beklentilerinde aşağı yönlü revizyonlar olmasına rağmen, ihracatımız yılın ilk yarısında Cumhuriyet tarihi rekoru kırmıştır. Nitekim, 2019 yılının ilk 6 ayında ihracatımız %2,18 artışla 88,2 milyar Dolara ulaşmıştır. Bu rakam aynı zamanda Cumhuriyet tarihimizin en yüksek ilk 6 aylık ihracat rakamıdır. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Haziran ayında % 69,69 iken, 2019 yılı Haziran ayında % 76,87 olarak gerçekleşmiştir.

Haziran ayında, ithalat ise % 22,81 oranında azalmış ve 15 milyar 86 milyon dolar seviyesine gerilemiştir. Dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Haziran ayındaki 5 milyar 923 milyon dolar seviyesinden, % 41,10 oranında azalarak 3 milyar 489 milyon dolara gerilemiştir.

Tablo 1: GTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Haziran			Ocak-Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	13.621	11.597	-14,86	86.326	88.207	2,18
İthalat	19.544	15.086	-22,81	128.263	102.170	-20,34
Dış Ticaret Hacmi	33.165	26.683	-19,55	214.589	190.377	-11,28
Dış Ticaret Dengesi	-5.923	-3.489	-41,10	-41.936	-13.963	-66,71
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	69,7	76,9		67,3	86,3	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

GTS kapsamında İhracat son 12 aylık dönemde ise %5,10 oranında artış ile 178 milyar 742 milyon dolar, ithalat ise % 20,01 oranında azalış ile 205 milyar 91 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret hacmi ise yine son 12 aylık dönemde %10,00 oranında azalarak 383 milyar 833 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise %87,15 olmuştur.

Tablo 2: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.695	1.465	-13,52	10.213	10.741	5,17
2	Ham madde (Ara mallar)	6.540	5.545	-15,21	40.711	42.092	3,39
3	Tüketim malları	5.317	4.510	-15,19	35.066	34.918	-0,42
	Diğer	70	77	10,09	336	456	35,43
Toplam		13.621	11.597	-14,86	86.326	88.207	2,18

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 3: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.582	1.883	-27,04	16.587	12.068	-27,24
2	Ham madde (Ara mallar)	14.221	11.548	-18,80	96.034	79.841	-16,86
3	Tüketim malları	2.562	1.613	-37,06	15.200	9.973	-34,39
	Diğer	179	42	-76,75	441	289	-34,54
Toplam		19.544	15.086	-22,81	128.263	102.170	-20,34

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Haziran ayı ihracatımız ÖTS'ye göre 11 milyar 89 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2019 yılının ilk 6 ayında ise ihracatımız %1,94 artışla 83,6 milyar Dolara ulaşmıştır. Bu rakam aynı zamanda Cumhuriyet tarihimizin en yüksek ilk 6 aylık ihracat rakamıdır.

İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Haziran ayında %70,06 iken, 2019 yılı Haziran ayında %77,73 olarak gerçekleşmiştir.

Haziran ayında ithalat bir önceki yılın aynı ayına göre ise %22,68 oranında azalmış ve 14 milyar 265 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret hacmi ise, % 19,19 azalarak 25 milyar 354 milyon dolar olmuştur. Aynı dönemde dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Haziran ayındaki 5 milyar 525 milyon dolar seviyesinden, %42,50 oranında azalarak 3 milyar 177 milyon dolara gerilemiştir.

Tablo 4: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Haziran			Ocak-Haziran		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	12.924	11.089	-14,21	82.163	83.755	1,94
İthalat	18.449	14.265	-22,68	122.967	98.572	-19,84
Dış Ticaret Hacmi	31.373	25.354	-19,19	205.130	182.327	-11,12
Dış Ticaret Dengesi	-5.525	-3.177	-42,50	-40.804	-14.818	-63,69
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	70,1	77,7		66,8	85,0	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS kapsamında son 12 aylık dönemde ise ihracat % 4,78 oranında artış ile 169 milyar 512 milyon dolar, ithalat ise % 20,04 oranında azalış ile 198 milyar 652 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret hacmi ise son 12 aylık dönemde % 10,25 oranında azalarak 368 milyar 165 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 85,33 olmuştur.

Tablo 5: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.628	1.393	-14,44	9.744	10.111	3,76
2	Ham madde (Ara mallar)	6.171	5.222	-15,38	38.482	39.674	3,10
3	Tüketim malları	5.084	4.339	-14,65	33.634	33.461	-0,51
	Diğer	42	136	219,75	303	508	67,98
Toplam		12.924	11.089	-14,21	82.163	83.755	1,94

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 6: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.441	1.859	-23,86	15.871	12.013	-24,31
2	Ham madde (Ara mallar)	13.652	11.022	-19,26	93.178	77.642	-16,67
3	Tüketim malları	2.177	1.342	-38,32	13.473	8.631	-35,94
	Diğer	179	43	-76,31	445	286	-35,77
Toplam		18.449	14.265	-22,68	122.967	98.572	-19,84

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 7: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	1.305	1.075	-17,64	8.223	7.696	-6,41
2	İngiltere	882	684	-22,44	5.214	4.991	-4,27
3	Fransa	578	639	10,67	3.815	3.861	1,20
4	İtalya	813	614	-24,52	5.042	4.680	-7,19
5	Irak	561	515	-8,13	3.885	4.119	6,01
	Diğer	8.786	7.561	-13,94	55.983	58.407	4,33
Toplam		12.924	11.089	-14,21	82.163	83.755	1,94

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 8: Ülkelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Haziran			Ocak-Haziran		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	1.794	1.543	-13,97	11.424	10.548	-7,67
2	Çin	1.838	1.275	-30,63	11.737	8.594	-26,78
3	Almanya	1.792	1.193	-33,47	11.181	8.428	-24,62
4	ABD	1.149	919	-19,99	6.260	5.326	-14,91
5	İtalya	863	652	-24,50	5.677	4.100	-27,78
	Diğer	11.013	8.684	-21,15	76.688	61.576	-19,71
Toplam		18.449	14.265	-22,68	122.967	98.572	-19,84

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2) Ödemeler Dengesi

Cari İşlemler Hesabı

- Cari işlemler açığı, bir önceki yılın Nisan ayına göre 4.263 milyon ABD doları azalarak 1.334 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda, on iki aylık cari işlemler açığı 8.634 milyon ABD doları olmuştur.
- Söz konusu gelişmede, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 3.656 milyon ABD doları azalarak 1.844 milyon ABD dolarına ve birincil gelir dengesi açığının 263 milyon ABD doları azalarak 1.243 milyon ABD dolarına gerilemesinin yanı sıra, hizmetler dengesi kaynaklı net girişlerin 401 milyon ABD doları artarak 1.738 milyon ABD dolarına yükselmesi etkili olmuştur.
- Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise, bir önceki yılın Nisan ayında 1.589 milyon ABD doları açık vermişken, bu ayda 2.347 milyon ABD doları fazla vermiştir.
- Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, bir önceki yılın aynı ayına göre 144 milyon ABD doları tutarında artarak 1.158 milyon ABD dolarına yükselmiştir.
- Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 282 milyon ABD doları azalarak 1.149 milyon ABD doları olmuştur.
- İkincil Gelir Dengesi kalemi kaynaklı net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 57 milyon ABD doları azalarak 15 milyon ABD dolarına gerilemiştir.

Finans Hesabı

- Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 140 milyon ABD doları azalarak 578 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.
- Portföy yatırımları 4.519 milyon ABD doları tutarında net çıkış kaydetmiştir. Alt kalemler itibarıyla incelendiğinde, yurtdışı yerleşiklerin hisse senedi piyasasında 78 milyon ABD doları ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında 662 milyon ABD doları net satış yaptığı görülmektedir.
- Yurt dışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak, bankalar 568 milyon ABD doları net borçlanma gerçekleştirmişken, Genel Hükümet ve diğer sektörler sırasıyla 1.405 milyon ABD doları ve 511 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirmiştir.
- Diğer yatırımlarda 1.281 milyon ABD doları tutarında net çıkış gerçekleşmiştir.
- Diğer yatırımlar altında, yurtiçi bankaların yurtdışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları ve yurtdışı bankaların yurtiçindeki mevduatları sırasıyla 3.056 milyon ABD doları ve 1.492 milyon ABD doları net artış kaydetmiştir.

- Yurt dışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, bankalar ve Genel Hükümet sırasıyla 833 milyon ABD doları ve 72 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirmişken, diğer sektörler 157 milyon ABD doları net kullanım gerçekleştirmiştir.

3) Enflasyon

2019 yılı Haziran ayında Türkiye Geneli TÜFE endeksi, bir önceki aya (Mayıs 2018) göre yüzde 0,03 artarak 413,63 değerine yükselmiştir. Endeks, bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 15,72 oranında artış göstermiştir. 2019 Haziran ayında ana harcama grupları itibarıyla en yüksek artış yüzde 2,65 ile lokanta ve oteller grubunda yaşanırken bunu yüzde 1,86 ile çeşitli mal ve hizmetlerde grubu takip etmektedir. Öte yandan en fazla düşüş yüzde 1,65 ile gıda ve alkolsüz içecekler grubunda yaşanırken bunu yüzde 1,57 ile giyim ve ayakkabı grubu izlemektedir.

Tablo 9: Ana-Harcama Gruplarına Göre Tüketici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranları

Harcama Grubu	Haziran 2018*	Mayıs 2019**
Genel	15.72	0.03
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	19.20	-1.65
Alkollü İçecekler ve Tütün	19.24	0.04
Giyim ve Ayakkabı	4.33	-1.57
Konut, Su, Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	13.80	0.26
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	22.51	0.57
Sağlık	19.05	0.57
Ulaştırma	10.00	0.47
Haberleşme	5.30	0.38
Eğlence ve Kültür	17.48	-0.04
Eğitim	13.87	1.50
Lokanta ve Oteller	20.84	2.65
Çeşitli Mal ve Hizmetler	26.88	1.86

*Bir önceki yılın aynı ayına göre enflasyon değişimi

**Bir önceki aya göre enflasyon değişimi

Ana harcama grup endekslerindeki yüzde artışlar bu harcama gruplarının tüketici sepeti içindeki payları ile çarpılarak ortalama (TÜFE temelli) enflasyona etkileri Tablo 10'da verilmiştir. Türkiye genelindeki ortalama fiyat artışına en büyük etki (0,19) lokanta ve oteller grubundan gelmektedir. Bunu 0,09 ile çeşitli mal ve hizmetler grubu takip etmektedir. Öte yandan gıda ve alkolsüz içecekler (0,38) ile giyim ve ayakkabı (0,11) gruplarının etkisi negatif olarak gerçekleşmektedir.

Tablo 10: Ana-Harcama Gruplarının Genel Endekste Aylık Değişime Olan Etkisi (%), Haziran 2019

Harcama Grubu	Harcama Grubu Ağırlıkları	Bir Önceki Aya Göre Değişim Oranı	Ana Harcama Gruplarının Toplam Değişime Aylık Etkisi
Genel	100.00	0.03	0.03
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	23.03	-1.65	-0.38
Alkollü İçecekler ve Tütün	5.14	0.04	0.00
Giyim ve Ayakkabı	7.21	-1.57	-0.11
Konut, Su, Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	14.85	0.26	0.04
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	7.66	0.57	0.04
Sağlık	2.64	0.57	0.02
Ulaştırma	17.47	0.47	0.08
Haberleşme	3.91	0.38	0.01
Eğlence ve Kültür	3.39	-0.04	0.00
Eğitim	2.67	1.50	0.04
Lokanta ve Oteller	7.27	2.65	0.19
Çeşitli Mal ve Hizmetler	4.76	1.86	0.09

Kaynak: TÜİK

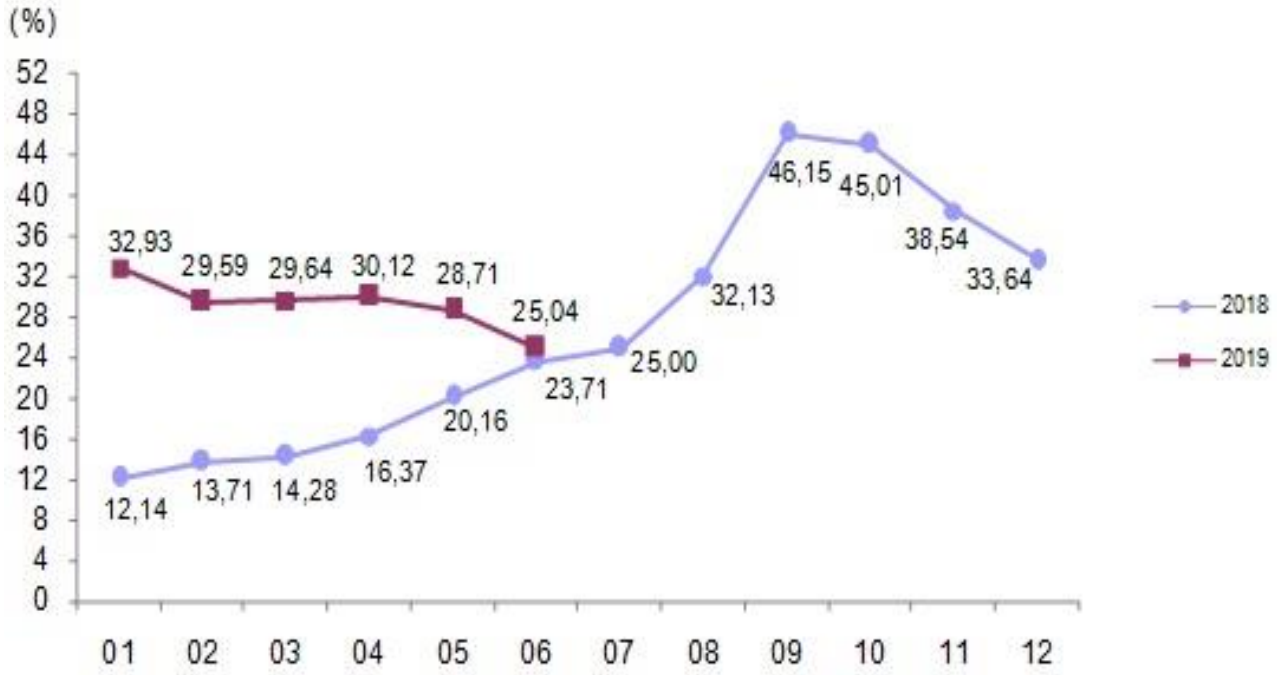
Şekil 1: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları

Kaynak: TÜİK

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2019 yılı Haziran ayında bir önceki aya göre %0,09, bir önceki yılın Aralık ayına göre %8,09, bir önceki yılın aynı ayına göre %25,04 ve on iki aylık ortalamalara göre %32,81 artış gösterdi.

Şekil 2: Yİ-ÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları

Kaynak: TÜİK

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %0,50 artış, imalat sanayi sektöründe %0,45 düşüş, elektrik, gaz üretimi ve dağıtım sektöründe %7,83, su temini sektöründe %0,43 artış olarak gerçekleşti.

Tablo 11: Sektörler İtibariyle Yİ-ÜFE Enflasyon Oranları, Haziran 2019

Sektörler	Endeks	Aylık değişim (%)	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim (%)	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim (%)	On iki aylık ortalamalara göre değişim (%)
Yurt içi ÜFE	457,16	0,09	8,09	25,04	32,81
Madencilik ve taşocakçılığı	581,01	0,50	11,98	22,15	26,72
İmalat	457,23	-0,45	8,16	23,15	31,20
Elektrik, gaz	396,99	7,83	8,32	54,20	58,98
Su temini	300,38	0,43	-9,26	-4,04	4,09

Kaynak: TÜİK

4) İşgücü Piyasası

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2019 yılı Mart döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 334 bin kişi artarak 4 milyon 544 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 4 puanlık artış ile %14,1 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 4,2 puanlık artış ile %16,1 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 7,5 puanlık artış ile %25,2 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 4 puanlık artış ile %14,3 olarak gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Mart döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 704 bin kişi azalarak 27 milyon 795 bin kişi, istihdam oranı ise 1,7 puanlık azalış ile %45,4 oldu.

Bu dönemde, tarım sektöründe çalışan sayısı 240 bin, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı 464 bin kişi azaldı. İstihdam edilenlerin %17,3'ü tarım, %19,7'si sanayi, %5,5'i inşaat, %57,4'ü ise hizmet sektöründe yer aldı. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında tarım sektörünün istihdam edilenler içindeki payı 0,4 puan, inşaat sektörünün payı 1,8 puan azalırken, hizmet sektörünün payı 2,1 puan arttı. Sanayi sektörünün istihdam edilenler içindeki payı ise değişim göstermedi.

İşgücü 2019 yılı Mart döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 630 bin kişi artarak 32 milyon 339 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,5 puanlık artış ile %52,9 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,1 puanlık azalış ile %71,7, kadınlarda ise 1 puanlık artışla %34,4 olarak gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 72 bin kişi artarak 28 milyon 146 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0,1 puan artarak %46,0 oldu.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 68 bin kişi artarak 4 milyon 487 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0,1 puan artarak %13,7 oldu.

Tablo 12: Nüfusun İşgücü Durumu (Mevsim Etkisinden Arındırılmamış, Bin Kişi)

Yıllar	İşgücü	İstihdam Edilenler	İşsiz	İşsizlik Oranı (15 ve yukarı yaş) (%)	Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	Genç Nüfusta (15-24 yaş) İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
2008	22.899	20.604	2.295	10,0	12,3	23,3	40,4
2009	23.710	20.615	3.095	13,1	16,0	21,9	39,8
2010	24.594	21.858	2.737	11,1	13,7	19,6	41,3
2011	25.594	23.266	2.328	9,1	11,3	16,3	43,1
2012	26.141	23.937	2.204	8,4	10,3	17,9	43,6
2013	27.046	24.601	2.445	9,0	10,9	17,4	43,9
2014	28.786	25.933	2.853	9,9	12,0	20,2	45,5
2015	29.678	26.621	3.057	10,3	12,4	19,2	46,0
2016	30.535	27.205	3.330	10,9	13,0	24,0	46,3
2017	31.643	28.189	3.454	10,9	13,0	19,2	47,1
2018	32.274	28.738	3.537	11,0	12,9	20,3	47,4
2019 Ocak	31.825	27.157	4.668	14,7	16,8	26,7	44,5
2019 Şubat	32.084	27.355	4.730	14,7	16,9	26,1	44,8
2019 Mart	32.339	27.795	4.544	14,1	16,1	25,2	45,4

Kaynak: TÜİK

5) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), 2019 Haziran ayında bir önceki aya göre 0,8 puan artarak yüzde 77,1 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 0,5 puan artarak yüzde 76,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 13: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

Aylar	2018	2019
Ocak	78,2	74,4
Şubat	77,8	74,0
Mart	77,8	74,3
Nisan	77,3	75,0
Mayıs	77,9	76,3
Haziran	78,3	77,1
Temmuz	77,1	
Ağustos	77,8	
Eylül	76,2	
Ekim	75,4	
Kasım	74,1	
Aralık	74,1	

Kaynak: TCMB

Sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre 2019 yılı Nisan ayında %4 azaldı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Nisan ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %9,3 ve imalat sanayi sektörü endeksi %4,2 azalırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi %0,7 arttı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Nisan ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %7,8 ve imalat sanayi sektörü endeksi %0,9 azalırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörü endeksi %1,9 arttı.

Tablo 14: Sanayi Üretim Endeksi ve Değişim Oranları, Nisan 2019 (2015=100)

Sektörler ve ana sanayi grupları	Arındırılmamış	Takvim etkisinden arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış	
	Endeks	Endeks	Yıllık değişim (%)	Endeks	Aylık değişim (%)
Toplam sanayi	113,3	110,9	-4,0	112,6	-1,0
Madencilik ve taş ocaklığı	103,7	102,2	-9,3	109,2	-7,8
İmalat sanayi	114,0	111,4	-4,2	112,5	-0,9
Elektrik, gaz, buhar	109,0	108,1	0,7	116,1	1,9
Ara malı	109,7	107,2	-8,5	106,8	-1,5
Dayanıklı tüketim malı	110,2	107,6	-0,2	107,6	-3,7
Dayanıksız tüketim malı	116,8	114,2	1,8	117,8	0,3
Enerji	113,3	112,5	4,6	119,6	1,4
Sermaye malı	116,6	113,8	-7,6	116,0	-2,3
Düşük teknoloji	114,6	112,0	0,7	114,4	0,0
Orta düşük teknoloji	107,6	105,3	-10,0	105,9	-0,5
Orta yüksek teknoloji	114,9	112,0	-7,9	110,4	-3,2
Yüksek teknoloji	149,0	145,7	9,8	151,8	-0,8

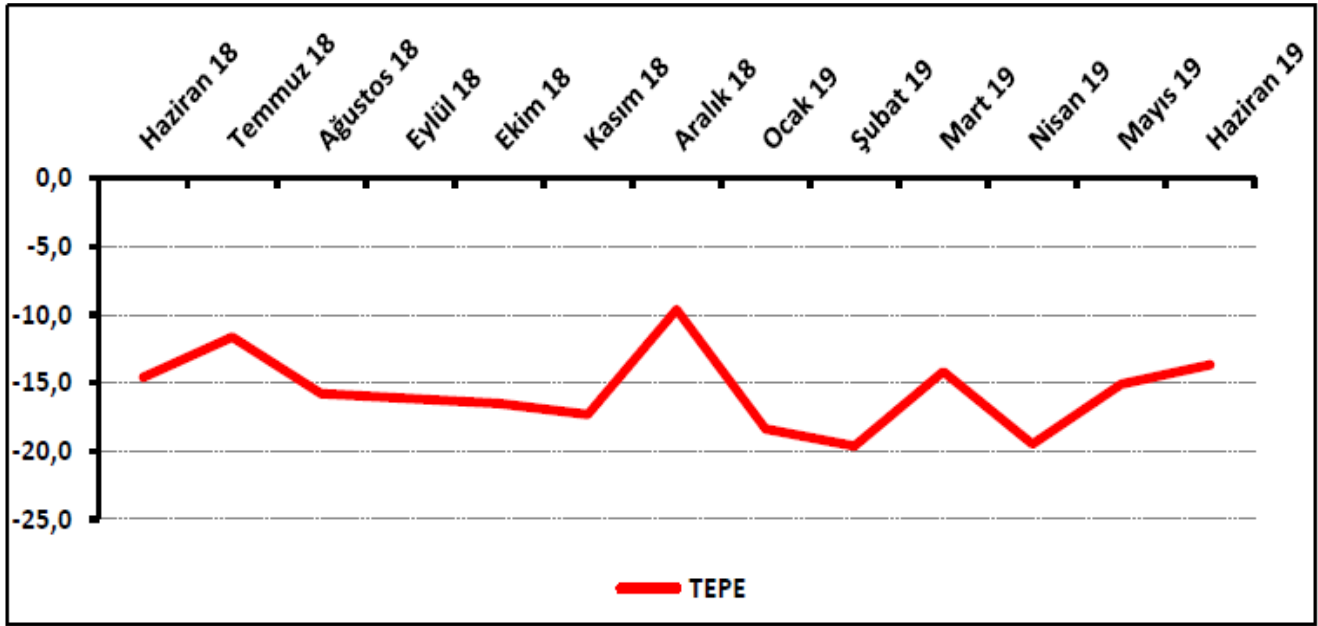
Kaynak: TÜİK

6) Güven Endeksleri

2019 yılının ilk yarısını ortalama -16,8 puan seviyesinde tamamlayan TEPE, 2018 yılının aynı dönemine (-13,2) kıyasla daha düşük performans sergiledi. Perakende güveni, Haziran 2019'da bir önceki aya göre 1,4 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,9 puan arttı. Perakende güveninin haziran ayında geçen yıla ve geçen aya göre artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki yükseliş etkili oldu. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörü, haziran ayında perakende güveninde en fazla artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi.

Haziran ayında -13,7 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 0,9 puan, geçen aya göre 1,4 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre artışında geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu göstergesindeki iyileşme etkili oldu.

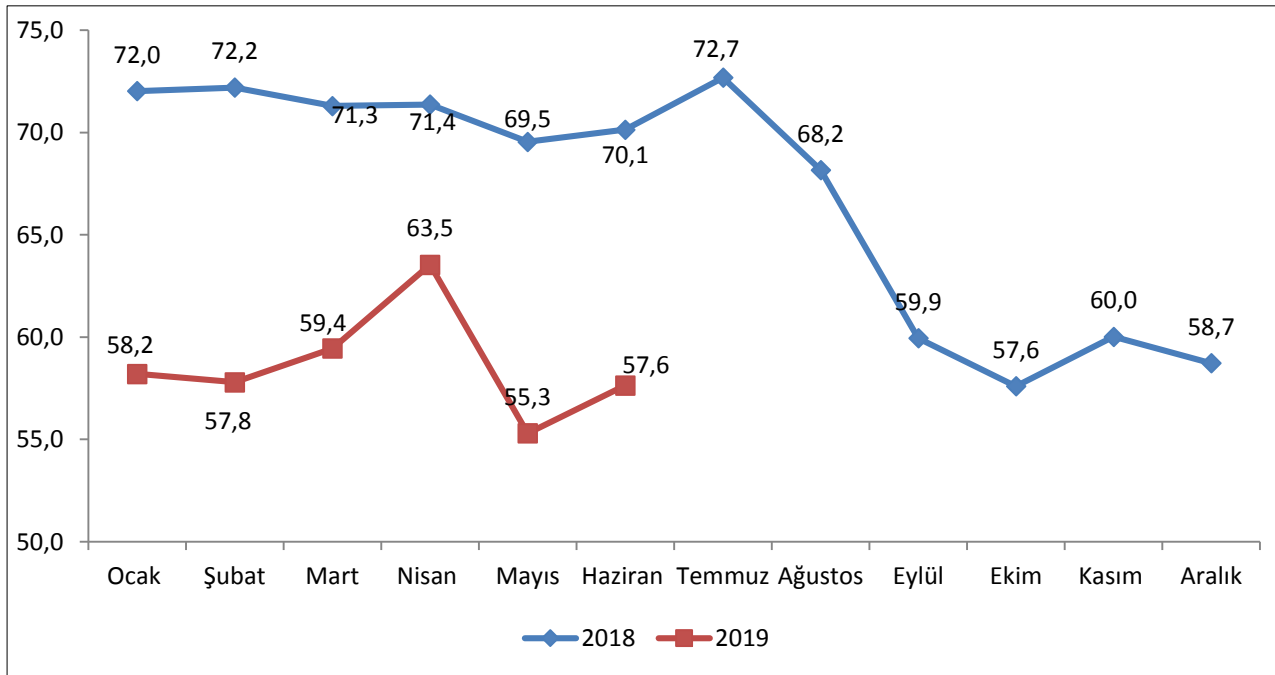
Şekil 3: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE)

Kaynak: TEPAV

2019 Mayıs ayında 55,3 olan Tüketici Güven Endeksi, 2019 Haziran ayında 2,3 puan artarak 57,6 seviyesine yükselmiştir. Böylelikle, geçtiğimiz ay gösterdiği azalışın ardından artış eğilimi göstermiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 12,5 puan azalış göstermiştir.

Şekil 4: Tüketici Güven Endeksi

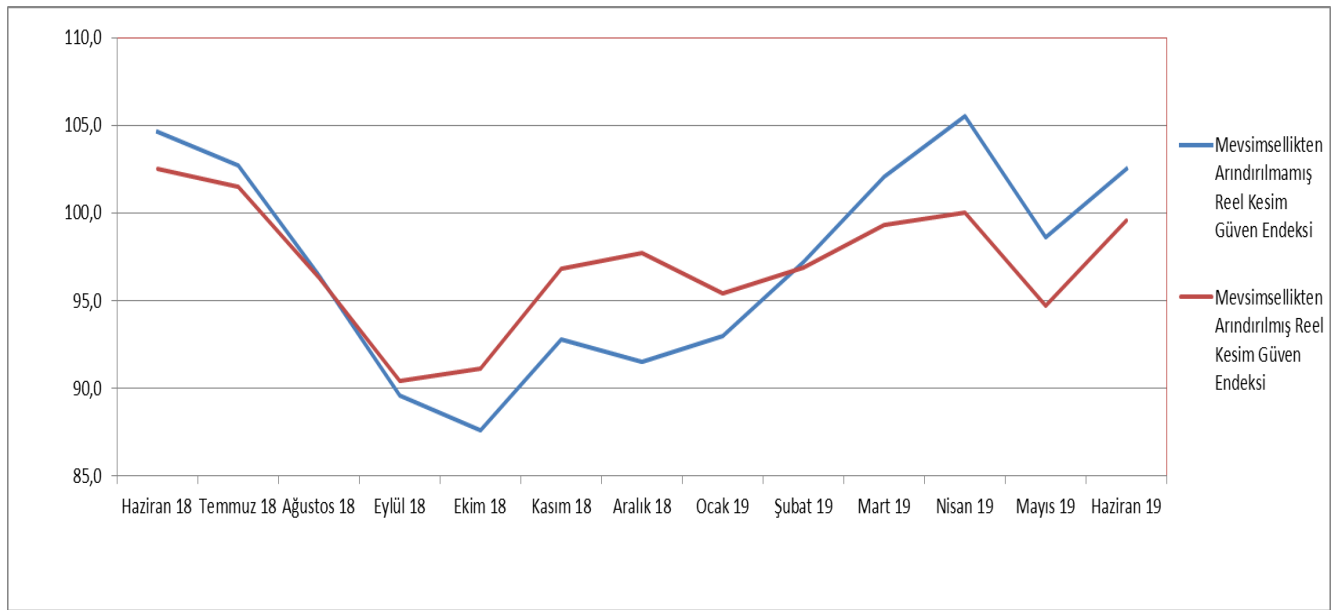

Kaynak: TÜİK

Haziran ayında Reel Kesim Güven Endeksi, bir önceki aya göre yüzde 4 oranında artmıştır. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 2 oranında azalmıştır. Mevsimlikten arındırılmış Reel Kesim Güven Endeksi (RKGE-MA) ise bir önceki aya göre yüzde 5,2 oranında artarken, bir önceki yılın aynı ayına göre de yüzde 2,8 oranında azalmıştır.

Endeksi oluşturan yayılma endeksleri incelendiğinde, mamul mal stok miktarı (mevcut durum), üretim hacmi (gelecek 3 ay), toplam istihdam (gelecek 3 ay), ihracat sipariş miktarı (gelecek 3 ay) endekslerinin bir önceki aya göre düşüş gösterdiği görülmektedir. Buna karşın toplam sipariş miktarı (mevcut durum), toplam sipariş miktarı (son 3 ay) ve sabit sermaye yatırım harcaması endeksleri artmıştır.

Şekil 5: Reel Kesim Güven Endeksi

Kaynak: TCMB

Ekonomik güven endeksi Mayıs ayında 77,5 iken, Haziran ayında %7,6 oranında artarak 83,4 oldu. Ekonomik güven endeksindeki artış, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki artışlardan kaynaklandı.

Haziran ayında tüketici güven endeksi 57,6 değerine, reel kesim güven endeksi 99,6 değerine, hizmet sektörü güven endeksi 85,4 değerine, perakende ticaret sektörü güven endeksi 93,2 değerine ve inşaat sektörü güven endeksi 50,4 değerine yükseldi.

Şekil 6: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

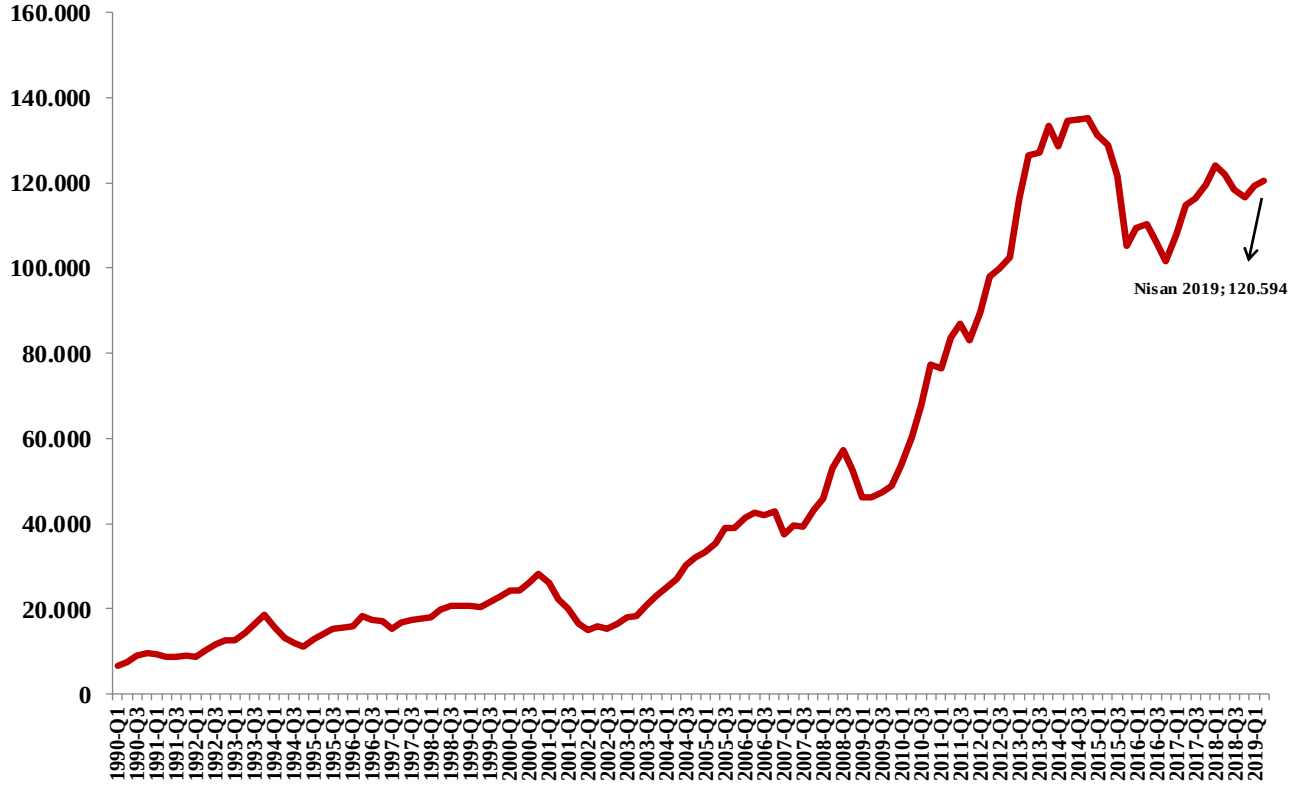
7) Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri

Kısa vadeli dış borç stoku 2019 yılı Nisan ayı itibarıyla 2018 yılsonuna göre 4 milyar ABD doları artmış ve yaklaşık 120,6 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku 361 milyon ABD doları artarak 57,5 milyar ABD dolarına, diğer sektörler kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku 4,1 milyar ABD doları artarak 57,7 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

Kısa vadeli dış borç stokunun %47,7'si bankalar kaynaklı borçlardan oluşmaktadır. Bankalar kaynaklı borçların %16,8'ini ise krediler oluşturmaktadır. Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler 2019 yılı Nisan ayı itibarıyla yaklaşık 9,6 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam, kısa vadeli kredilerde 2018 yılsonuna göre %12,6'lık bir düşüş yaşandığı anlamına gelmektedir. Aynı dönemde yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı %2,3 oranında, banka mevduatları %13,9 oranında artarken, TL cinsinden mevduatları %3,5 oranında azalmıştır.

Diğer sektörlerin yurt dışından sağladığı kısa vadeli borçlar ise 2018 yılsonuna göre %7,7 oranında artarak 57,7 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Şekil 7: Kısa Vadeli Dış Borç Stoku (Milyon Dolar)

Kaynak: TCMB

Tablo 15: Kısa Vadeli Dış Borç Stokunun Dağılımı (Milyon Dolar)

	2017				2018				2019	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Nisan
MERKEZ BANKASI	1.382	1.390	1.298	1.753	1.437	1.826	6.706	5.914	5.898	5.424
BANKER KREDİ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MUHABİR AÇIKLARI	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
MEVDUAT	1.382	1.390	1.298	1.752	1.437	1.826	6.706	5.914	5.898	5.424
GENEL HÜKÜMET	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BANKALAR	64.590	67.185	67.286	67.195	69.713	67.065	60.701	57.110	57.111	57.471
KREDİLER	15.414	15.656	16.490	17.533	16.917	17.023	13.806	11.015	9.432	9.627
DÖVİZ TEVDİAT HESABI	16.773	18.011	19.003	19.583	21.029	19.354	19.159	19.034	19.442	19.475
BANKA MEVDUATI	18.197	18.789	18.474	16.952	17.315	17.283	16.818	13.016	13.193	14.821
TL CİNSİNDEN MEVDUAT	14.206	14.729	13.319	13.127	14.452	13.405	10.918	14.045	15.044	13.548
DİĞER SEKTÖRLER	41.992	46.263	47.701	50.751	52.891	53.038	50.926	53.567	56.361	57.699
TİCARİ KREDİLER	37.784	41.121	42.460	44.827	46.522	47.033	45.414	47.657	51.699	53.041
İTHALAT BORÇLARI	34.148	37.319	38.543	40.655	42.114	42.639	40.340	39.880	41.164	41.656
PREF.&PEŞİN İHRACAT	3.636	3.802	3.917	4.172	4.408	4.394	5.074	7.777	10.535	11.385
DİĞER KREDİLER	4.208	5.142	5.241	5.924	6.369	6.005	5.512	5.910	4.662	4.658
KAMU	247	183	188	84	0	0	0	0	0	0
ÖZEL	3.961	4.959	5.053	5.840	6.369	6.005	5.512	5.910	4.662	4.658
TOPLAM	107.964	114.838	116.285	119.699	124.041	121.929	118.333	116.591	119.370	120.594

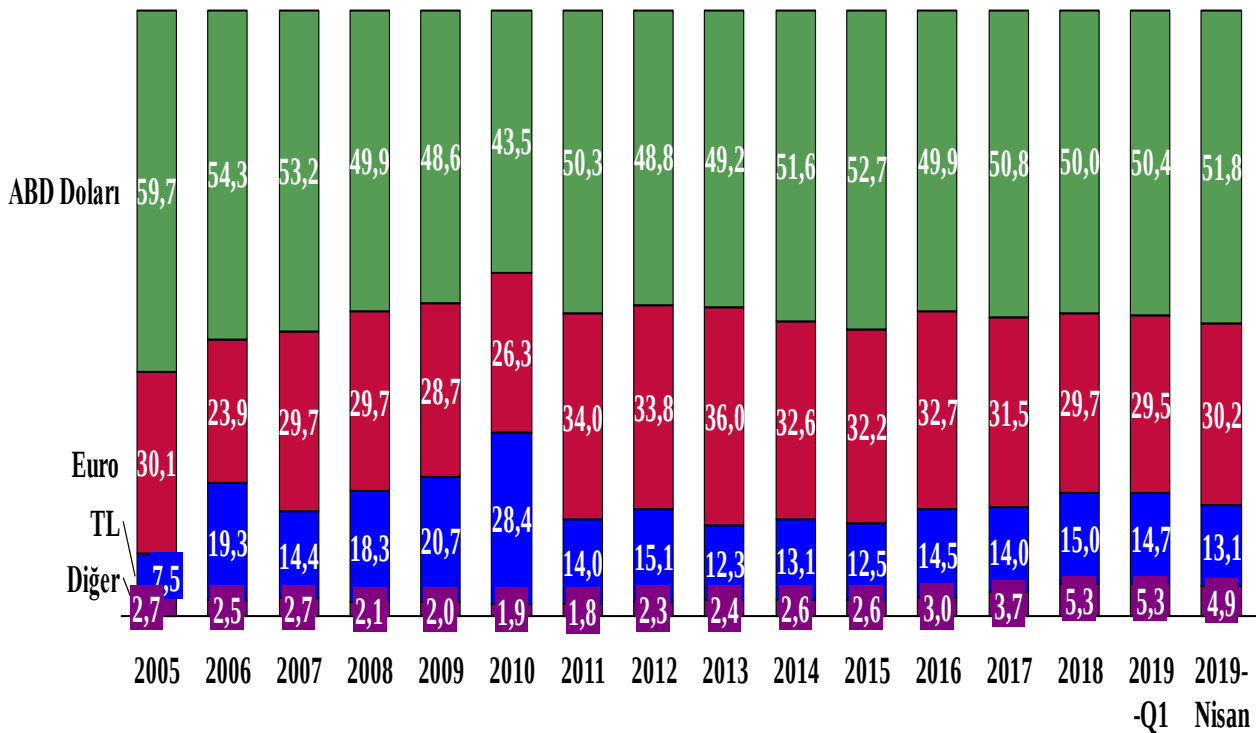
Kaynak: TCMB

Kısa vadeli dış borç stokunun borçlu bazında dağılımı incelendiğinde, tamamı kamu bankalarından oluşan kamu sektörünün borcunun 2019 Nisan ayı itibarıyla, 2018 yılsonuna göre %6,2 oranında arttığı ve 23,9 milyar ABD dolarına yükseldiği görülmektedir. Kısa vadeli dış borç stokunun %75,7'sini oluşturan özel sektörün kısa vadeli dış borç stoku ise 2019 yılı Nisan ayında, 2018 yılsonuna göre %3,5 oranında artmış ve 91,3 milyar ABD doları seviyesine yükselmiştir.

Alacaklı bazında dağılım incelendiğinde ise özel kredi alacaklıların %38,8'ini oluşturan parasal kuruluşlara olan kısa vadeli borçların 2019 yılı Nisan ayı itibarıyla, bir önceki yılsonuna göre %4,4 oranında azaldığı ve 46,3 milyar ABD dolarına gerilediği görülmektedir. Aynı dönemde parasal olmayan kuruluşlara olan kısa vadeli borçlar ise %8,2 oranında artmış ve 73,1 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. 2019 Nisan ayı itibarıyla 69 milyon ABD doları olan tahvil ihraçlarının 2018 yılsonuna göre %30,3 oranında azaldığı görülmektedir.

Kısa vadeli dış borç stokunun 2005 – Nisan 2019 dönemindeki döviz kompozisyonu incelendiğinde, 2005 yılına kıyasla yaklaşık yüzde 7,9 puan azalmakla birlikte, ABD dolarının payının, euro ve diğer dövizlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. 2019 yılı Nisan ayı itibarıyla, kısa vadeli dış borç stokunun %51,8'ini ABD doları, %30,2'si Euro, %13,1'i TL ve %4,9'u da diğer döviz cinslerinden oluşturmaktadır.

Şekil 8: Kısa Vadeli Dış Borç Stokunun Döviz Kompozisyonu, %

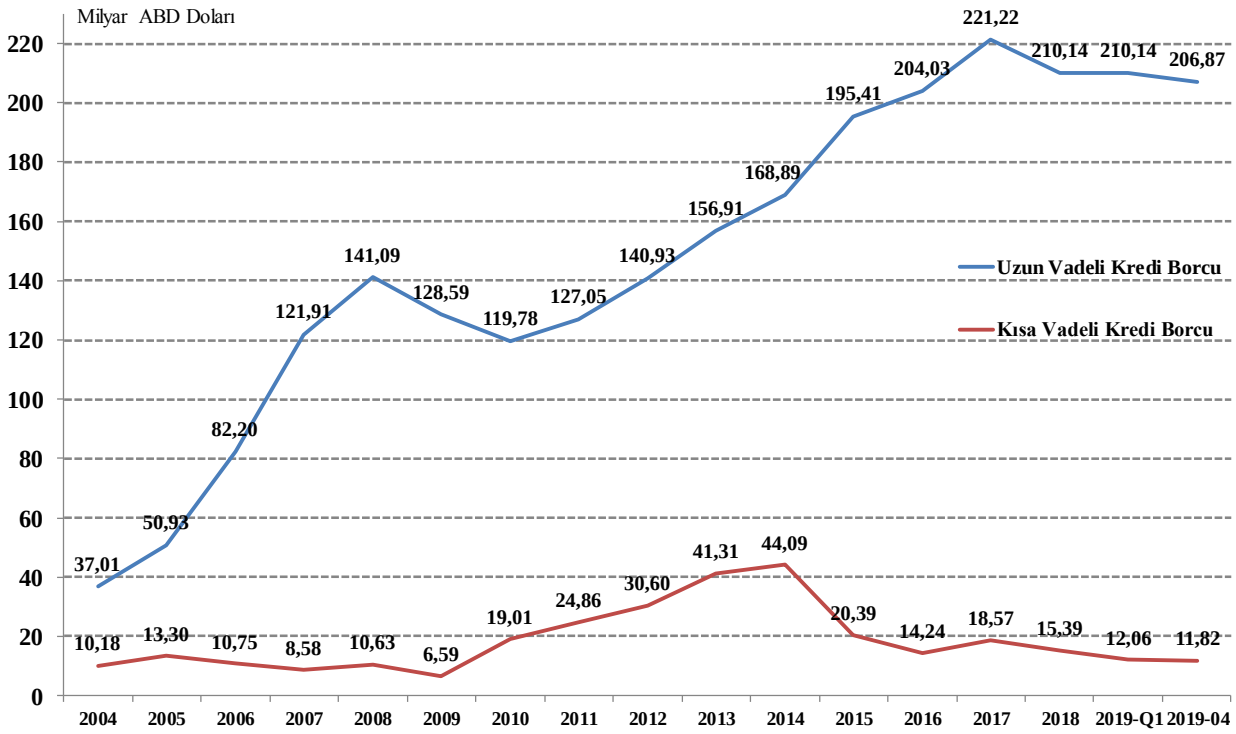

Kaynak: TCMB

8) Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borç İstatistikleri

2019 yılı Nisan ayı itibarıyla özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 2018 yılsonuna göre %1,6 (~3,3 milyar dolar) azalarak yaklaşık 206,9 milyar ABD doları olmuştur. Aynı dönemde kısa vadeli kredi borcu ise %23,2'lik bir düşüşle 11,8 milyar ABD doları seviyesine gerilemiştir. Böylelikle toplam kredi borcu yaklaşık 6,8 milyar ABD doları azalarak 218,7 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Şekil 9: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu (Milyar Dolar)

Kaynak: TCMB

Özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcunun borçluya göre dağılımı incelendiğinde, finansal kesimin kredi borcunun (%48,4), finansal olmayan kesimin kredi borcundan (%51,6) daha az olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 2014 yılından 2017 yılsonuna kadar uzun vadeli krediler içinde finansal kesimin payının, finansal olmayan kesimin payından daha yüksek bir seviyede olduğu görülmektedir. Büyük çoğunluğunu bankaların oluşturduğu finansal kesimin uzun vadeli kredi borcu, 2018 yılsonuna göre 2,6 milyar ABD doları azalarak 100,1 milyar ABD doları seviyesine gerilemiştir. Finansal olmayan kuruluşların borcu ise 2018 yılsonuna göre 644 milyon ABD doları azalmış ve 106,8 milyar ABD doları olmuştur.

Alacaklıya göre dağılım verileri, tahvil alacaklıları hariç toplam kredi borcunun büyük ölçüde özel alacaklılara olan borçlardan oluştuğunu göstermektedir (%85,4). Özel alacaklıların uzun vadeli kredi borcu 2019 yılı Nisan ayı itibarıyla, 2018 yılsonuna göre 5,7 milyar ABD doları azalarak 140,5 milyar ABD doları seviyesine gerilemiş ve böylelikle toplam uzun vadeli kredilerdeki payı %67,9 olmuştur. Tahvil hariç toplam kredi borcunun %14,6'sını oluşturan resmi alacaklar ise 24 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 16: Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu (Borçlu ve Alacaklıya Göre Dağılım, Milyar Dolar)

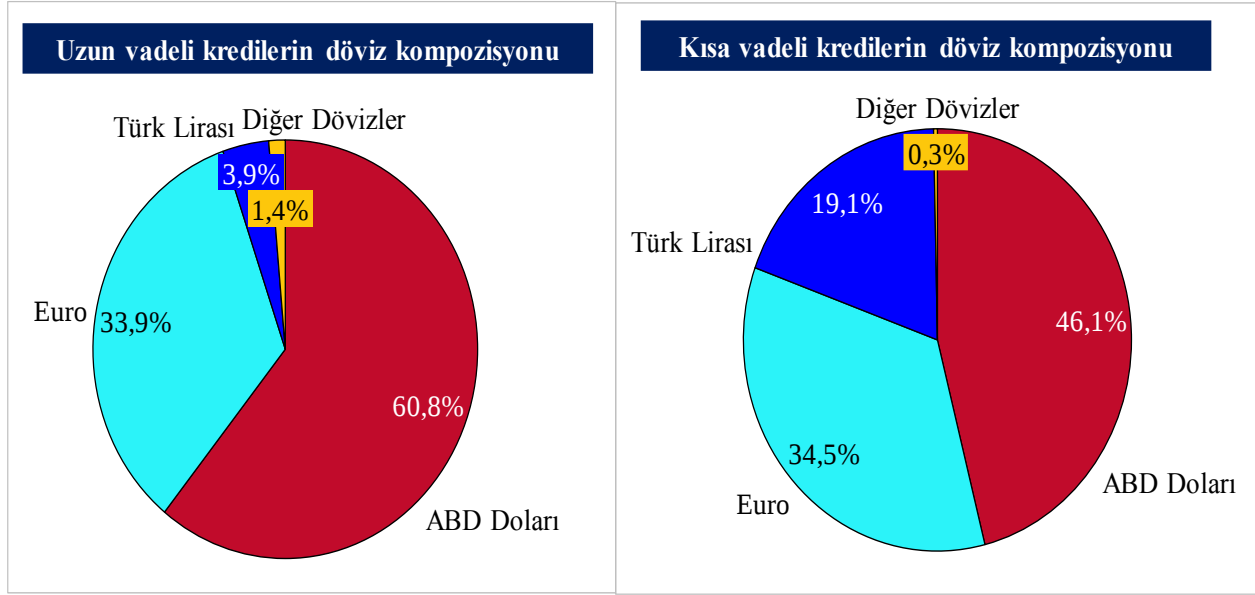
(Milyar ABD doları)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019-Q1	2019-04
Borçluya Göre Dağılım	156,91	168,89	195,41	204,03	221,22	210,14	210,14	206,87
I- Finansal	72,89	84,86	105,32	106,21	114,24	102,68	102,78	100,06
i- Bankalar	54,64	65,71	85,90	87,11	95,88	85,00	85,46	83,55
- Krediler	38,50	43,95	63,34	62,44	65,28	56,40	54,55	53,05
- Tahvil	16,14	21,76	22,56	24,67	30,59	28,60	30,91	30,50
ii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	18,25	19,14	19,42	19,09	18,36	17,68	17,32	16,51
- Krediler	16,09	15,17	14,91	13,46	13,03	12,84	11,86	11,58
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	0,67	0,86	0,95	0,91	0,76	0,60	0,51	0,49
- Tahvil	1,50	3,12	3,56	4,73	4,57	4,24	4,96	4,44
II-Finansal Olmayan	84,02	84,03	90,09	97,83	106,98	107,45	107,36	106,81
- Krediler	72,04	70,65	73,68	79,36	85,81	87,84	87,17	86,90
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	8,31	8,07	10,23	12,32	13,78	12,71	12,35	12,08
- Ticari Krediler	0,33	0,31	0,41	0,42	0,42	0,44	0,40	0,39
- Tahvil	3,35	5,00	5,77	5,73	6,97	6,47	7,44	7,43
Alacaklıya Göre Dağılım	156,91	168,89	195,41	204,03	221,22	210,14	210,14	206,87
I- Resmi Alacaklılar	20,21	20,45	21,80	23,05	30,03	24,63	24,15	24,02
II- Özel Alacaklılar	115,72	118,55	141,72	145,85	149,06	146,20	142,69	140,47
i- Yabancı Ticari Bankalar	68,19	71,53	88,38	88,27	87,21	83,34	79,95	78,29
ii- Yerleşik Bankaların Yurtdışı Şube ve İştirakleri	24,26	25,18	27,96	29,85	33,18	35,77	34,90	34,72
iii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	12,67	12,39	15,22	16,00	15,80	14,75	15,27	15,12
iv- Finansal Olmayan	10,60	9,45	10,16	11,72	12,88	12,33	12,57	12,35
III- Tahvil Alacaklıları	20,98	29,89	31,89	35,13	42,13	39,31	43,30	42,38

Kaynak: TCMB

Uzun vadeli kredi borcunun döviz kompozisyonuna bakıldığında, özel sektörün yurt dışından ağırlıklı olarak ABD doları cinsinden borçlandığı görülmektedir. ABD doları cinsinden borçların, toplam kredi borçları içindeki payı 2018 yılsonuna göre 1,4 yüzde puan artmış ve 2019 yılı Nisan ayı itibarıyla %60,8 olmuştur. Bunun ardından sırasıyla, %33,9 ile Euro, %3,9 ile Türk Lirası ve %1,4 ile diğer dövizler gelmektedir.

Kısa vadeli kredi borcunun döviz kompozisyonuna bakıldığında da ağırlığın ABD doları cinsinden kredilerde olduğu görülmektedir. ABD doları cinsinden borçların, toplam kısa vadeli kredi borçları içindeki payı 2018 yılsonuna göre 2,6 yüzde puan artarak 2019 yılı Nisan ayı itibarıyla %46,1 olmuştur. Bunun ardından sırasıyla, %34,5 ile Euro, %19,1 ile Türk Lirası ve %0,3 ile de diğer dövizler gelmektedir.

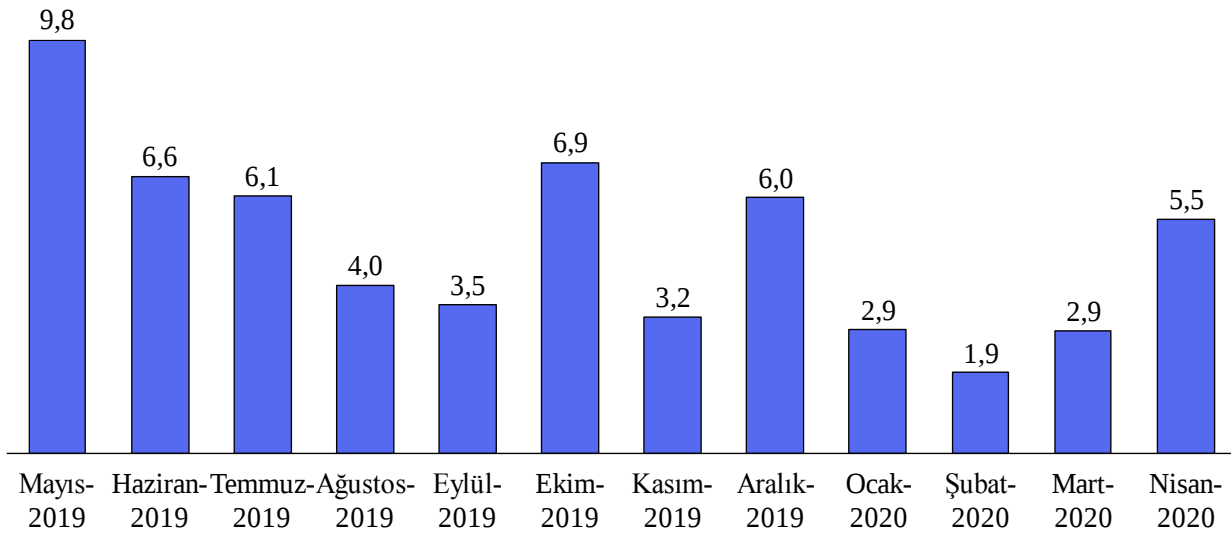
Şekil 10: Özel Sektörün Yurt Dışından Borçlandığı Kredilerin Döviz Kompozisyonu

Kaynak: TCMB

Özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu 2019 yılı Nisan ayı itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde toplam 59,3 milyar ABD doları kadar anapara geri ödemesi gerçekleştirileceği görülmektedir.

Şekil 11: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kalan Vadesi 1 Yıla Kadar Olan Toplam Kredi Borcunun Aylara Göre Dağılımı (Ticari krediler hariç) (Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB

9) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2019 yılı Mayıs ayında kurulan kooperatiflerin sayısında bir önceki aya göre %33,33 artış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %0,34 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %1,97 oranında azalmış olup kurulan kooperatif sayısı %33,33 oranında artmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %20,94 kapanan kooperatif sayısında %36,00 oranında artış olup, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %5,85 azalış olmuştur.

Kapanan kooperatif sayısında geçen yılın aynı ayına göre %7,94 oranında artış oldu.

- 2019 yılı Mayıs ayında, 2018 yılı Mayıs ayına göre kurulan şirket sayısı %18,56 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %49,72 oranında azalmış olup kurulan kooperatif sayısı %19,63 oranında artmıştır.

2019 yılının ilk beş ayında kapanan kooperatif sayısı, 2018 yılının aynı dönemine göre %11,11 oranında azaldı.

- 2019 yılının ilk beş ayında 2018 yılının aynı dönemine göre kapanan şirket sayısı %1,37 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısı %14,05 oranında artmış olup kapanan kooperatif sayısında %11,11 oranında azalış gözlenmiştir.

Tablo 17: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, Mayıs 2019

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	MAYIS 2019	NİSAN 2019	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	MAYIS 2018	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- MAYIS (5 Aylık)		
							2018	2019	Değişim (%)
Kurulan	Şirket	6.670	6.693	-0,34	8.190	-18,56	40.744	35.392	-13,14
	Kooperatif	128	96	33,33	107	19,63	494	485	-1,82
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.792	1.828	-1,97	3.564	-49,72	18.818	10.356	-44,97
Tasfiye	Şirket	1.256	1.080	16,30	945	32,91	5.223	5.997	14,82
	Kooperatif	85	77	10,39	86	-1,16	288	305	5,90
Kapanan	Şirket	878	726	20,94	589	49,07	4.731	4.796	1,37
	Kooperatif	68	50	36,00	63	7,94	423	376	-11,11
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.191	1.265	-5,85	988	20,55	8.151	9.296	14,05

Kaynak: TOBB

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Tablo 1: 2019 Haziran Ayı Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

SEKTÖR	1 - 30 HAZİRAN			1 OCAK - 30 HAZİRAN		
	2018	2019	Değ. (%)	2018	2019	Değ. (%)
Çelik	34,6	2,7	-92,0	62,9	242,5	285,1
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	89,1	982,5	1002,4	229,1	5.272,8	2201,5
Demir ve Demir Dışı Metaller	161,4	240,4	48,9	1.074,9	1.033,9	-3,8
Deri ve Deri Mamulleri	0,7	2,4	225,4	101	9,5	-90,5
Diğer Sanayi Ürünleri	0	1,1		0,4	4,7	1156,5
Elektrik Elektronik	362,4	326,3	-9,9	2.495,9	5.054,7	102,5
Fındık ve Mamulleri	593,3	422,1	-28,8	3.194	2.697,4	-15,5
Halı	0	15,7		42,5	95,9	125,6
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	8.615,4	6.893,2	-19,9	59.347,6	51.104,2	-13,9
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	440,2	521,7	18,5	5.690,9	4.382,6	-23
İklimlendirme Sanayii	41,7	59,9	43,4	530,5	364,5	-31,3
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	514,3	89,3	-82,6	1.936,7	798,5	-58,7
Kuru Meyve ve Mamulleri	6.172,4	5.014,3	-18,7	66.439,5	66.471,7	0
Madencilik Ürünleri	68,8	220,9	220,7	925,7	509,5	-44,9
Makine ve Aksamları	492,6	211,4	-57,1	2.602	3.944	51,5
Meyve Sebze Mamulleri	57,8	568,8	884,5	1.316,9	1.299,2	-1,3
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	243	421,3	73,3	1.538,2	1.701,8	10,6
Mücevher	0	0		0	0	
Otomotiv Endüstrisi	8,7	0,3	-96,1	27,2	150,8	454,9
Savunma ve Havacılık Sanayii	0	0		0	62,4	
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	418,7	4.774,5	1040,3	5.587,2	12.722,5	127,7
Süs Bitkileri ve Mam.	0	0		0	102	
Tekstil ve Hammaddeleri	1.993,9	1.669,6	-16,2	13.404,4	10.907,3	-18,6
Tütün	0	1,1		0	9,9	
Yaş Meyve ve Sebze	1.148,5	286	-75,1	4.102,1	508,4	-87,6
Zeytin ve Zeytinyağı	0	0		0	12,8	
TOPLAM	21.458	22.725,9	5,9	170.650,1	169.464	-0,7

Kaynak: TİM

Malatya'nın 2019 yılı Haziran ayı ihracat tutarı yaklaşık 22,7 milyon Dolar olup bu ihracat rakamı 2018 yılı Haziran ayının ihracat rakamı olan 21,4 milyon Dolarla göre %5,9 artış anlamına gelmektedir. 2019 yılı 6 aylık toplam ihracat tutarı ise 169,4 milyon Dolar olup 2018 yılı 6 aylık ihracat tutarı olan 170,6 milyon Dolarla göre %0,7 azalma anlamına gelmektedir.

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı olan kayısı ve kayısı çekirdeğinin ihracatı sadece Malatya gümrüğünden yapılmadığından toplam ihracat tutarı için Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatına bakmak gerekmektedir. Tablo 2, Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatını göstermektedir.

Tablo 2: 2019 Yılı Türkiye'nin Kuru Kayısı ve Kayısı Çekirdeği İhracatı

Aylar	Kuru Kayısı		Kayısı Çekirdeği	
	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)
Ocak	20.847.845	8.275.925	1.913.769	900.623
Şubat	22.676.805	9.064.955	1.204.191	614.579
Mart	20.710.816	8.463.288	1.769.905	757.090
Nisan	20.814.269	8.355.550	1.478.741	783.821
Mayıs	19.601.025	8.020.085	1.450.393	688.385
Haziran	9.552.989	3.746.931	778.301	373.368
Toplam	114.203.749	45.926.734	8.595.300	4.117.866

Kaynak: TİM

2) Yatırım Teşvikleri

Malatya'da yatırım teşvik belgesi alan işletmelerin sayısı, teşvik alan işletmelerin ne kadarlık bir tutar için bu teşvik belgesini aldığını ve son olarak bu yatırımla birlikte ne kadarlık bir istihdam sağlamayı planladığını Tablo 3 vermektedir.

Tablo 3: Malatya'da Alınan Yatırım Teşvik Belge İstatistikleri

Aylar	Belge Adedi		Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Ocak	9	4	71	30	670	201
Şubat	8	5	104	35	1.444	740
Mart	7	8	57	64	909	616
Nisan	11	4	41	348	1.439	224
Toplam	35	21	273	577	4.462	1.781

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Tablo 4: 2019 Mayıs Ayında Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2019 MAYIS (BİR AYLIK)								2018 MAYIS (BİR AYLIK)							
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
36	0	14	5	0	0	0	3	32	0	26	1	0	0	0	8

Kaynak: TOBB

Tablo 5: 2019 Yılı Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2019 OCAK-MAYIS (BEŞ AYLIK)								2018 OCAK-MAYIS (BEŞ AYLIK)							
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
159	2	75	20	0	15	3	42	188	5	150	18	0	8	5	32

Kaynak: TOBB

4) Karşılıksız Çek ve Senet İstatistikleri

Tablo 6: Malatya’da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2015	2016	2017	2018	2019
Ocak	4.097	14.231	8.865	11.551	15.968
Şubat	3.861	17.605	7.358	6.510	8.695
Mart	7.132	12.571	7.001	6.432	6.265
Nisan	5.988	7.679	2.382	8.525	12.117
Mayıs	4.177	13.551	6.916	8.040	11.311
Haziran	10.984	8.928	5.520	3.281	
Temmuz	15.496	6.932	5.651	14.359	
Ağustos	14.695	15.918	2.791	15.141	
Eylül	17.434	9.943	3.848	11.072	
Ekim	14.104	9.446	16.979	29.973	
Kasım	24.520	10.041	7.340	25.853	
Aralık	22.584	12.230	6.174	21.091	
TOPLAM	145.072	139.077	80.770	161.829	54.356

Kaynak: TBB

Tablo 7: Malatya’da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2015	2016	2017	2018	2019
Ocak	3.001	2.554	4.162	4.136	12.259
Şubat	3.119	4.290	3.340	7.920	6.334
Mart	2.582	2.739	4.396	3.742	8.401
Nisan	2.487	2.402	3.882	6.036	7.901
Mayıs	2.908	2.830	4.291	5.461	4.872
Haziran	3.522	3.953	4.164	5.954	
Temmuz	4.091	3.892	4.185	6.794	
Ağustos	3.291	3.814	4.278	7.445	
Eylül	3.722	4.578	4.175	14.184	
Ekim	4.299	3.683	6.352	9.599	
Kasım	4.284	4.462	4.143	13.098	
Aralık	4.132	4.465	3.703	7.803	
TOPLAM	41.439	43.662	51.071	92.173	39.767

Kaynak: TBB

5) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 8: Malatya’da Konut Satış İstatistikleri

	2017	2018			2019		
Aylar	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	831	287	420	707	233	417	650
Şubat	842	304	444	748	262	327	589
Mart	1.130	358	526	884	382	460	842
Nisan	920	306	440	746	249	445	694
Mayıs	964	371	601	972	262	329	591
Haziran	736	386	515	901			
Temmuz	939	395	607	1.002			
Ağustos	975	414	524	938			
Eylül	1.503	553	637	1.190			
Ekim	1.012	653	676	1.329			
Kasım	1.035	311	394	705			
Aralık	1.097	596	606	1.202			
Toplam	11.984	4.934	6.390	11.324			

Kaynak: TÜİK

6) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 9: 2019 Yılı Malatya’da Marka, Patent, Model ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Tür/Ay	2019 Ocak	2019 Şubat	2019 Mart	2019 Nisan	2019 Mayıs
Patent Başvuru Sayısı	1	0	1	4	3
Faydalı Model Başvuru Sayısı	2	0	1	2	2
Marka Başvuru Sayısı	23	26	27	39	24
Tasarım Başvuru Sayısı	1	1	1	0	1

Kaynak: Türk Patent

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
- TCMB
- Ticaret Bakanlığı
- TİM
- TOBB
- TÜİK
- Türkiye Bankalar Birliği
- Türk Patent ve Marka Kurumu